

ที่ ขร ๐๐๑๙.๑/ว ๑๐๒๕๖

ศาลากลางจังหวัดเชียงราย
ถนนแม่ฟ้าหลวง ขร ๕๗๑๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แนวทางการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ชุด
	๓. คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาตามแนวทางฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๔. ตัวอย่างการให้คะแนนฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๕. แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ชุด
	๖. แบบสรุปผลการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ชุด
	๗. แบบแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเป็นข้อมูลการพัฒนา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน บรรลุประสิทธิผลที่กำหนด จังหวัดเชียงราย ขอให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ศึกษารายละเอียดยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีและนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
๒. จังหวัดได้จัดทำข้อมูลชุมชนท่องเที่ยวโดยให้อำเภอตรวจสอบข้อมูล โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้
 - ๒.๑ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 - ๒.๒ หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP Village)
๓. พิจารณองศ์ประกอบของคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ เพื่อเสนอปรับปรุงเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ ให้ครอบคลุมตามความเหมาะสม
๔. จัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแบ่งประเภทลักษณะของการเป็นชุมชนท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยวอย่างมีทิศทางโดยให้อำเภอศึกษาแนวทางการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว และดำเนินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัดที่ได้รับ การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีและหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP Village)
๕. ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีพร้อมจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยมีการประชุมคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ

/๖.จัดส่งสรุปการจัดประเภท.....

๖. จัดส่งสรุปการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยวให้จังหวัดฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Excel พร้อมสำเนาบันทึกการประชุมคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ, และแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายในวันศุกร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(อนรงค์ โจนโสทร)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน

โทร. ๐-๕๓๑๗-๗๓๕๐

กรมการพัฒนาชุมชน : เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

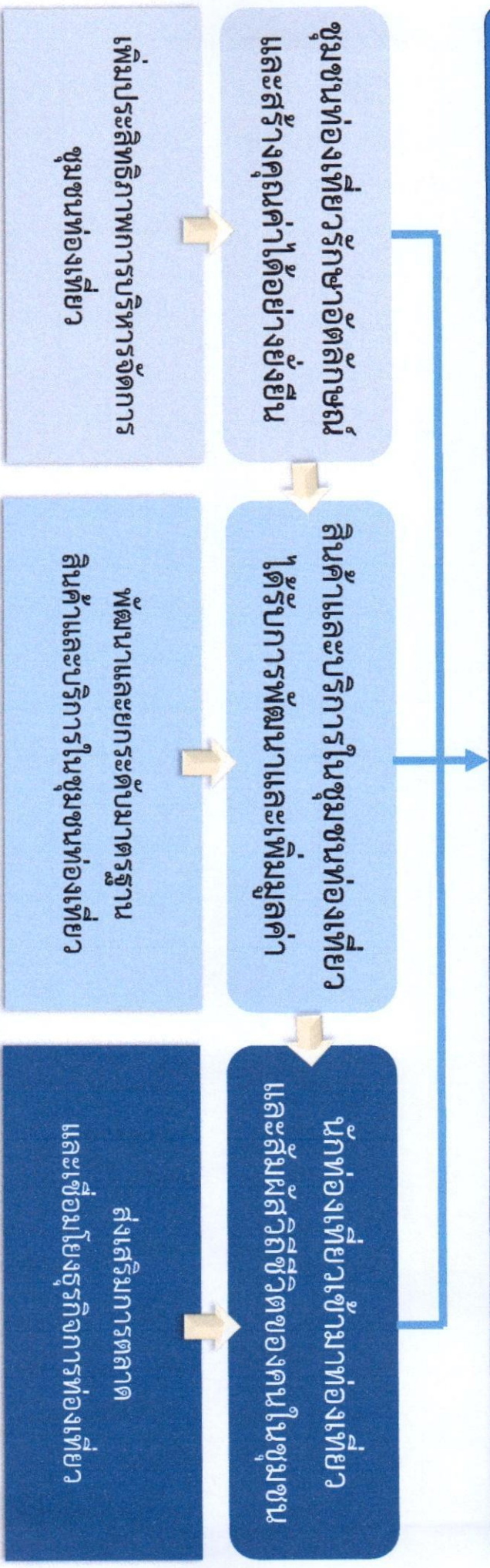
ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว นวัตวิถี

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและกิจกรรมบริการด้านการท่องเที่ยว
2. ความสุขของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น
3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

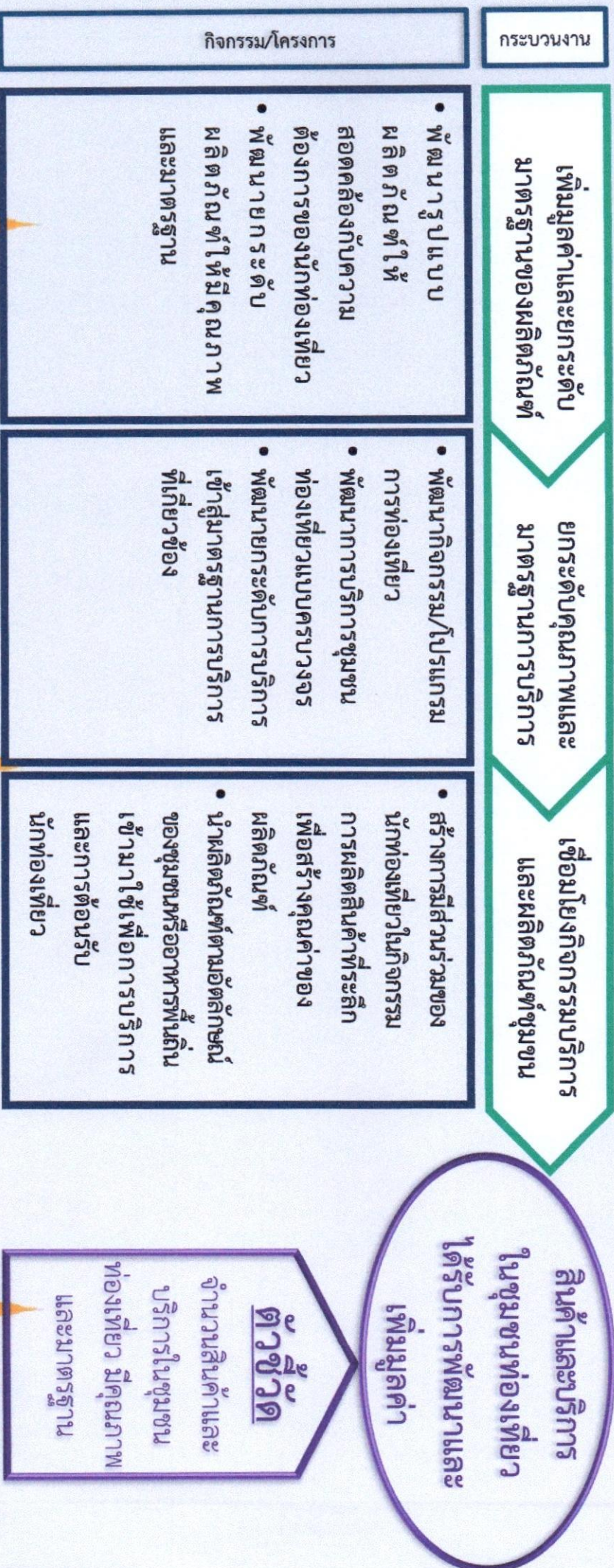
ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว

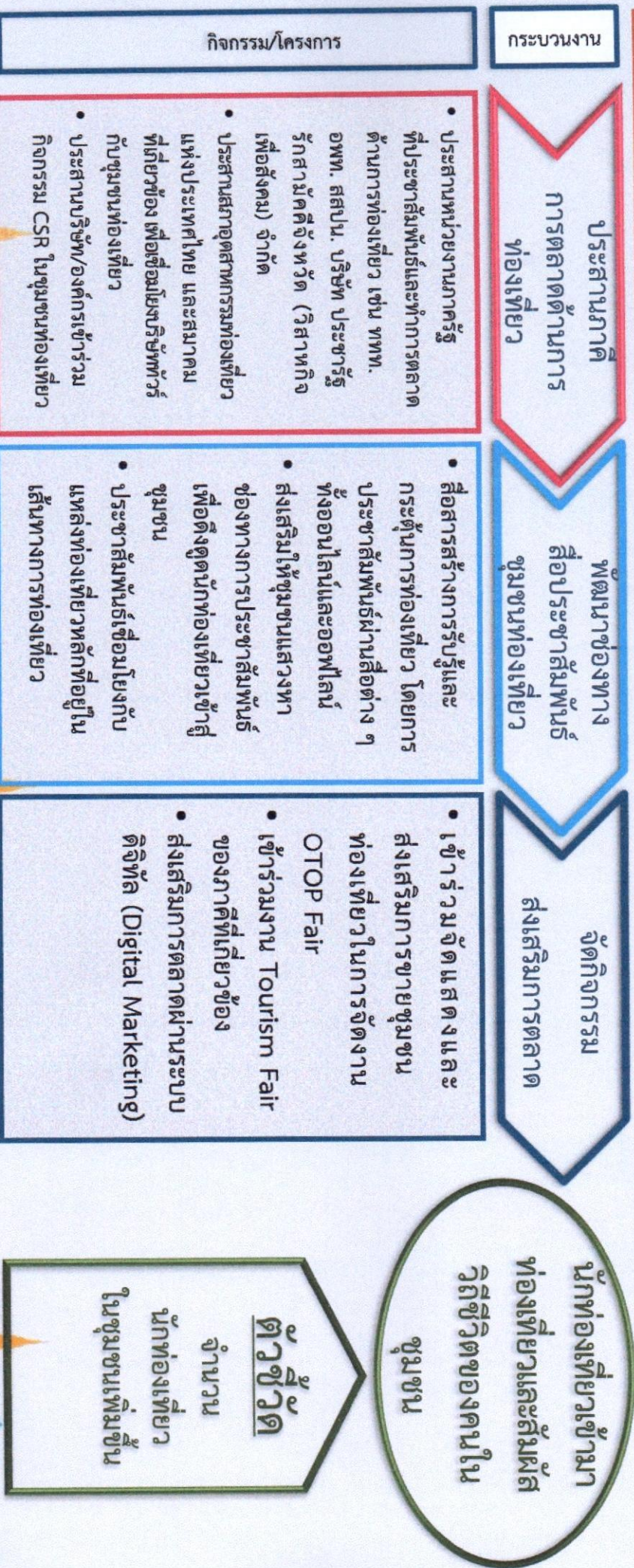
ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 2 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการในชุมชนท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 3 ส่งเสริมการตลาดและเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยววิถีชีวิต

การจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

A

ชุมชนท่องเที่ยวดาวเด่น “Attractive”
(พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว)

มีค่าคะแนนมากกว่า 90 คะแนน
(มีคะแนนในด้านที่ 1 40 คะแนนขึ้นไป)

B

ชุมชนท่องเที่ยวดาวรุ่ง “Brighten Star”
(มีแนวโน้มอนาคตในการพัฒนาต่อยอด)

มีค่าคะแนนน้อยกว่า 90 แต่มากกว่า 80 คะแนน
(มีคะแนนในด้านที่ 1 40 คะแนนขึ้นไป)

C

ชุมชนโดดเด่นเฉพาะด้าน “Case Study”
(มีความโดดเด่นเฉพาะทาง)

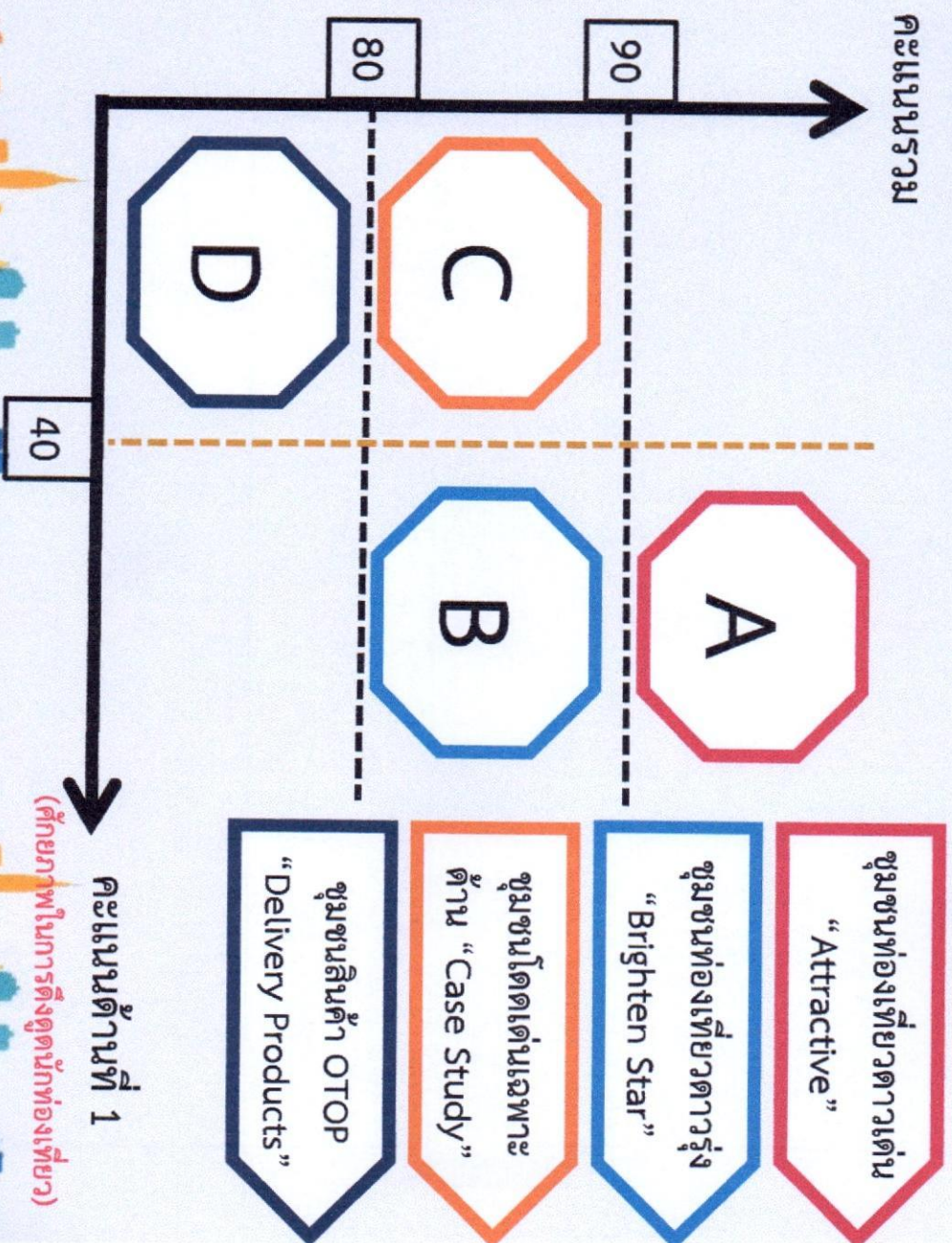
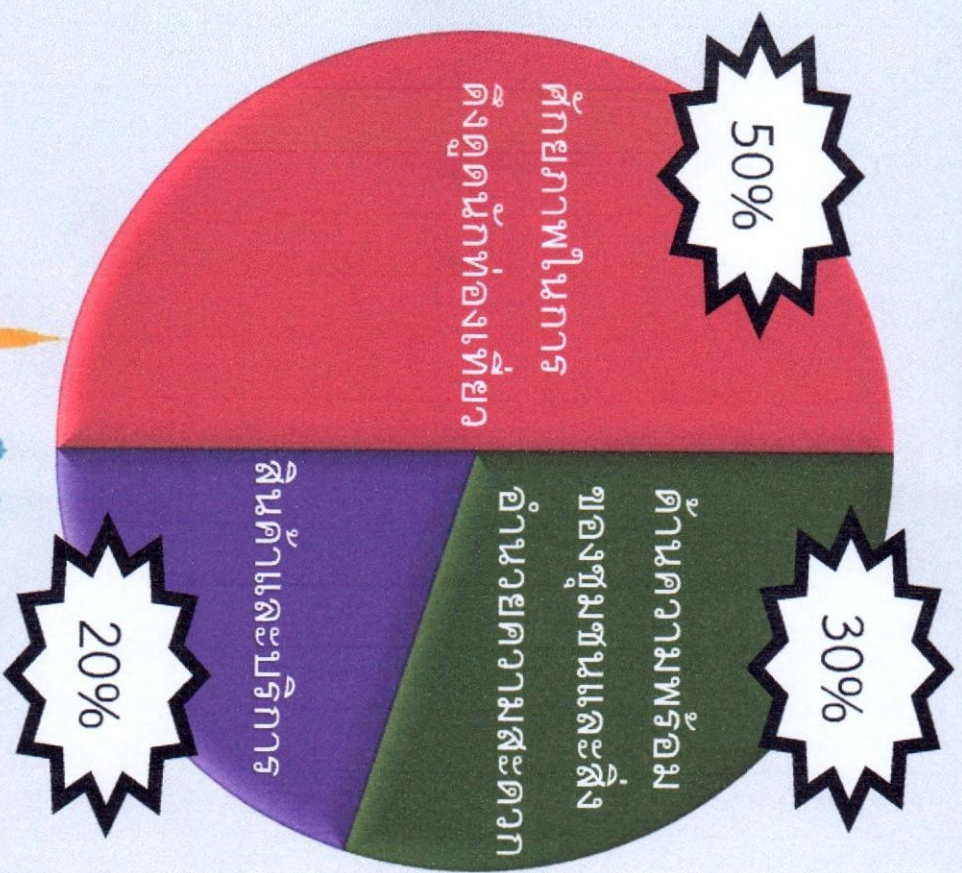
มีค่าคะแนนน้อยกว่า 90 (ค่าคะแนนในด้านที่ 1 น้อยกว่า 40 คะแนน)
แต่มีความโดดเด่นเฉพาะทางด้านอื่น

D

ชุมชนสินค้า OTOP “Delivery Products”
(นำสินค้าออกขาย)

มีค่าคะแนนน้อยกว่า 80
(ค่าคะแนนในด้านที่ 1 น้อยกว่า 40 คะแนน)

กรอบการพิจารณาจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

(ศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว)

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (50 คะแนน)

แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	คะแนนเต็ม	ค่าคะแนน	ระบุเหตุผลประกอบ
1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว	1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก	<ul style="list-style-type: none"> • การดึงดูดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวหลัก • การเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชน ระยะเวลา และความสะดวกในการเดินทาง ได้แก่ สภาพเส้นทาง การบริการยานพาหนะ 	10		
		<ul style="list-style-type: none"> • สถานที่มีความความโดดเด่น มีจุดดึงดูด มีจุดขายที่ชัดเจน เช่น ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมอัตลักษณ์ กิจกรรมการท่องเที่ยว • การเป็นที่ยูจิวใจในวงกว้าง และการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ 	10		
		<ul style="list-style-type: none"> • จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อเดือน (จำแนกนักท่องเที่ยวทั่วไปและคณะศึกษาดูงาน) • สถิติ ความสนใจและความถี่ของการเข้ามาของนักท่องเที่ยว (ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ตามฤดูกาล หรือเทศกาลประจำปี) • สามารถวิเคราะห์จำแนก (identify) กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวหลักและรองได้ (การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ) • แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน • จำนวนนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน 	10		
		<ul style="list-style-type: none"> • รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ได้แก่ รายได้จากสินค้าและบริการ กิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร การให้บริการด้านการเดินทาง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง • มีการสร้างรายได้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของคานในชุมชนเพิ่มขึ้น และมีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ในชุมชน • พิจารณารายได้ส่วนของผู้ประกอบการท่องเที่ยว 	10		
		<ul style="list-style-type: none"> • มีเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น ททท. อพท. หรือ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว บริษัททัวร์ โดยได้เคยมีการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน หรือเป็นชุมชนที่อยู่ในแพ็คเกจทัวร์ หรืออยู่ในสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว • มีการประสานแผนแม่บทเชื่อมโยงปฏิทินท่องเที่ยวของชุมชน ปฏิทินกิจกรรมเชื่อมต่อการท่องเที่ยวหลัก มีช่วงที่ดึงดูดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน 	10		

คะแนนรวมด้านที่ 1 50

2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (30 คะแนน)

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	คะแนนเต็ม	ค่าคะแนน	เหตุผลประกอบ	
2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ความพร้อมขององค์กรและบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> มีองค์กรในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (พัฒนาต่อเนื่อง) ทั้งการบริหารจัดการในภาพรวมของชุมชนท่องเที่ยว และการบริหารของกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ในการประสานงานด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งนำเอาเรื่องชุมชน นักสื่อความหมาย หรือมีวิทยุชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีความเข้าใจและเห็นชอบร่วมกันในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว เป็นเจ้าบ้านที่ดี 	10			
		2) การจัดระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> มีศึกษาของชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การจัดสรรและกระจายรายได้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยว มีมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงกรณีเจ็บป่วยอุบัติเหตุ มีแผนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวชุมชน หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว 	10		
		3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> มีจุดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว แผนที่ แผนที่ ป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดและสะอาดของเส้นทางในชุมชน ห้องน้ำ เป็นต้น มีบริการอำนวยความสะดวกในด้านการเดินทาง ทั้งการเดินทางในชุมชน และการเดินทางเข้าออกชุมชน มีที่พักในชุมชนหรือที่พักใกล้เคียงที่มาตรฐาน มีความสะอาดในการเลือกพัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านของฝาก/ของระลึก ร้านค้าใกล้เคียง ที่มีนักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหารเครื่องดื่ม และสิ่งของที่จำเป็นได้ 	10		
คะแนนรวมด้านที่ 2			30			

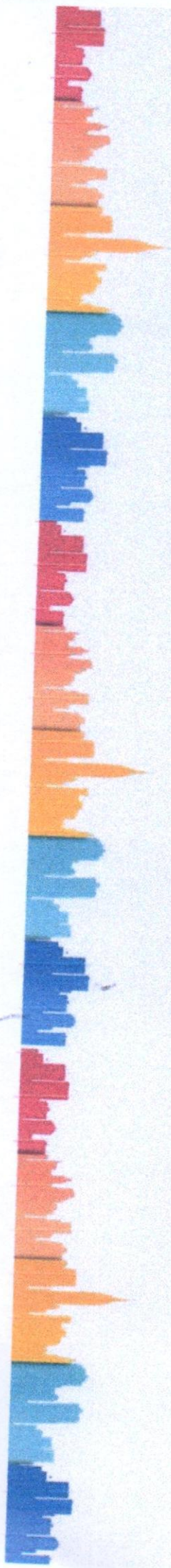
3. ด้านสินค้าและบริการ (20 คะแนน)

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	คะแนนเต็ม	ค่าคะแนน	ระบุเหตุผลประกอบ
3. ด้านสินค้าและบริการ	1) ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> • การเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเฉพาะถิ่น เช่น ต้องใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรืออาหาร/ผลไม้ ที่โดดเด่นในพื้นที่ หรือของฝากที่แสดงถึงการได้มาถึงสถานที่นั้น ๆ เช่น ไปสการต/เสื่อ/แมคเน็ต ที่มีรูปสถานที่ท่องเที่ยว • ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและมาตรฐาน • ผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ ที่สามารถดึงดูดให้คนเข้าไปซื้อ ชมการผลิตที่ชุมชน มีจุดที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้ 	10		
		2) บริการด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • มีกิจกรรมบริการการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม/ประเพณี/ประวัติศาสตร์/วิถีชีวิต/ธรรมชาติ/ผจญภัย/นิเวศน์/เกษตร เป็นต้น รวมทั้งการจัดโปรแกรมรองรับนักท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อจองแพ็คเกจขอข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง สามารถรองรับการติดต่อได้ทุกช่องทาง เช่น ช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย การประสานงานทางโทรศัพท์ 	10	
คะแนนรวมด้านที่ 3			20		
คะแนนรวมทั้งสิ้น			100		

คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาแนวทาง การจัดประชุมท้องถิ่นเพื่อ เรียนรู้และแลกเปลี่ยน

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท้องถิ่นวัฒนธรรม

คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาตามเกณฑ์การจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (50 คะแนน)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
<p>1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยวหลักมีชื่อเสียงระดับใด ได้แก่ 1) ระดับนานาชาติ (มีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ) 2) ระดับประเทศ (นักท่องเที่ยวชาวไทยโดยมาจากทุกภาค) 3) ระดับภาค/จังหวัดใกล้เคียง 4) ระดับจังหวัด หรือ 5) ระดับอำเภอ/ท้องถิ่น • การเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชน ระยะทาง และความสะดวกในการเดินทาง ได้แก่ สภาพเส้นทาง โดยอาจพิจารณาจากระยะเวลา หากสามารถเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชนได้ภายใน 30 นาที หรือ 1 ชั่วโมง ถือว่าอยู่ในช่วงที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจได้ง่าย ในการเข้าไปท่องเที่ยวในชุมชน • ลักษณะการเดินทาง และการบริการยานพาหนะ มีช่องทางให้เลือก เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถรับจ้าง หรือมีบริการรถให้เช่าในตัวเมือง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> • การสืบค้นข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวหลัก มีข้อมูลที่แสดงถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวหลัก หรือมีผู้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ จำนวนมาก • ระยะทางและสภาพเส้นทาง สามารถบ่งบอกถึงระยะเวลาในการเดินทางได้ หรือมีข้อมูลอ้างอิงจากประสบการณ์ในการเดินทางที่ผ่านมา • สามารถสอบถาม/ตรวจสอบราคาของการบริการยานพาหนะในแต่ละรูปแบบได้
<p>2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนและการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนมีความโดดเด่น มีจุดขายที่ชัดเจน เช่น ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อัตลักษณ์ กิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน • การเป็นที่รู้จักในวงกว้าง มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ สามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> • การสืบค้นข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว มีข้อมูลจุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชน ปรากฏในหลายเว็บไซต์หรือหลายแหล่งข้อมูล รวมทั้งแสดงข้อมูลที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และมีผู้กล่าวถึงจำนวนมาก

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
3) สถิตินักท่องเที่ยว (10 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none">• จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อเดือน (จำแนกนักท่องเที่ยวทั่วไปและคณะศึกษาดูงาน)• สถิติ ความสนใจและ استعدادของนักท่องเที่ยว (ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ตามฤดูกาล หรือเทศกาลประจำปี)• สามารถวิเคราะห์จำแนก (identity) กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวหลักและรองได้ (การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ)• แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน• จำนวนนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน	<ul style="list-style-type: none">• สามารถอ้างอิงการจัดเก็บข้อมูลได้ เช่น การจัดเก็บข้อมูลตามระบบรายงานของกรมการพัฒนาชุมชนผ่าน Google Sheet การสอบถามจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว (10 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none">• รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ได้แก่ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ของที่ระลึก อาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม รวมถึงรายได้ของร้านอาหาร ที่พัก การบริการยานพาหนะ กิจกรรมการท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง• มีการสร้างรายได้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น และมีการกระจายรายได้และผู้รับประโยชน์ในชุมชน• พิจารณาสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none">• สามารถอ้างอิงการจัดเก็บข้อมูลได้ เช่น การจัดเก็บข้อมูลตามระบบรายงานของกรมการพัฒนาชุมชนผ่าน Google Sheet การสอบถามจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
5) เครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสานกันที่ท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน (10 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none">• มีเครือข่ายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) บริษัทประชารัฐรักสามัคคี หรือสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว บริษัททัวร์ โดยได้เคยมีการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน หรือเป็นชุมชนที่อยู่ในแพ็คเกจทัวร์ หรืออยู่ในสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว• มีการประสานแผนเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวของชุมชน ปฏิทินกิจกรรมเชื่อมต่อการท่องเที่ยวหลัก มีช่วงที่ตั้งฤดูกาลท่องเที่ยวชัดเจน	<ul style="list-style-type: none">• ข้อมูลที่แสดงถึงการเป็นเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว เช่น การประชุมร่วมกัน กิจกรรมที่ร่วมกัน• เส้นทางการท่องเที่ยวในสื่อประชาสัมพันธ์ของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว• ปฏิทินการท่องเที่ยว ปฏิทินกิจกรรม ของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว• แพคเกจทัวร์ที่ปรากฏกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนของบริษัททัวร์ต่างๆ• ข้อมูลการเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่มีการประสานงานภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว

2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (30 คะแนน)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
<p>1) ความพร้อมขององค์กรและบุคลากร (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> มีองค์กรในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (พัฒนาต่อเนื่อง) ทั้งการบริหารจัดการในภาพรวมของชุมชนท่องเที่ยว และการบริหารของกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ในการประสานงานด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งมีเลขาธิการชุมชน นักสื่อความหมาย หรือมีคณะที่ปรึกษา การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีความเข้าใจและเห็นชอบร่วมกันในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเป็นเจ้าบ้านที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อมูลที่แสดงโครงสร้างและการทำงานขององค์กรด้านการท่องเที่ยวโดย เช่น คณะกรรมการบริหารชุมชนท่องเที่ยวชมรมด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน คณะกรรมการกลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น ผู้ประสานงานของชุมชนท่องเที่ยว ผู้ประสานงานของกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ผู้ประสานงานการจัดโฮมสเตย์ รวมทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น Feeder ของ Application ที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลเว็บไซต์หรือเพจ หรือการจัดการข้อมูลออนไลน์ของชุมชน หรือผู้ทำหน้าที่เก็บภาพของชุมชนท่องเที่ยว ทั้งเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ กิจกรรม สินค้าและบริการต่างๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ หรือเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับนักเลขาธิการ นักสื่อความหมาย มีคณะที่ปรึกษา หรือผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการต้อนรับนักท่องเที่ยว และสามารถให้ข้อมูลที่สนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ข้อมูลที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยว เช่น การดูแลรักษาความสะอาดและปฏิบัติตามปริมาณบ้านการเข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรม และร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี ยิ้มแย้ม พุดคุยอย่างเป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว
<p>2) การจัดระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> มีกติกาของชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การจัดสรรและกระจายรายได้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยว มีมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงกรณีเจ็บป่วย อุบัติเหตุ มีแผนธุรกิจของชุมชนท่องเที่ยว หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบ กติกา ข้อตกลง ข้อกำหนด ในด้านการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว โดยมีประกาศให้ทราบ และมีมาตรการในการปฏิบัติ โดยบังคับใช้กับผู้เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการ สมาชิก ผู้ประกอบการ คนในชุมชน หรือนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยว มาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินทางในชุมชน ความปลอดภัยทางน้ำ (คุณภาพมาตรฐานของอุปกรณ์/พาหนะ/ผู้ให้บริการ และมีเสื้อชูชีพ) ความปลอดภัยในการทำกิจกรรมและกิจกรรมในชุมชน และมาตรการรองรับกรณีเกิดอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน ข้อมูลแผนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวชุมชน หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนที่ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

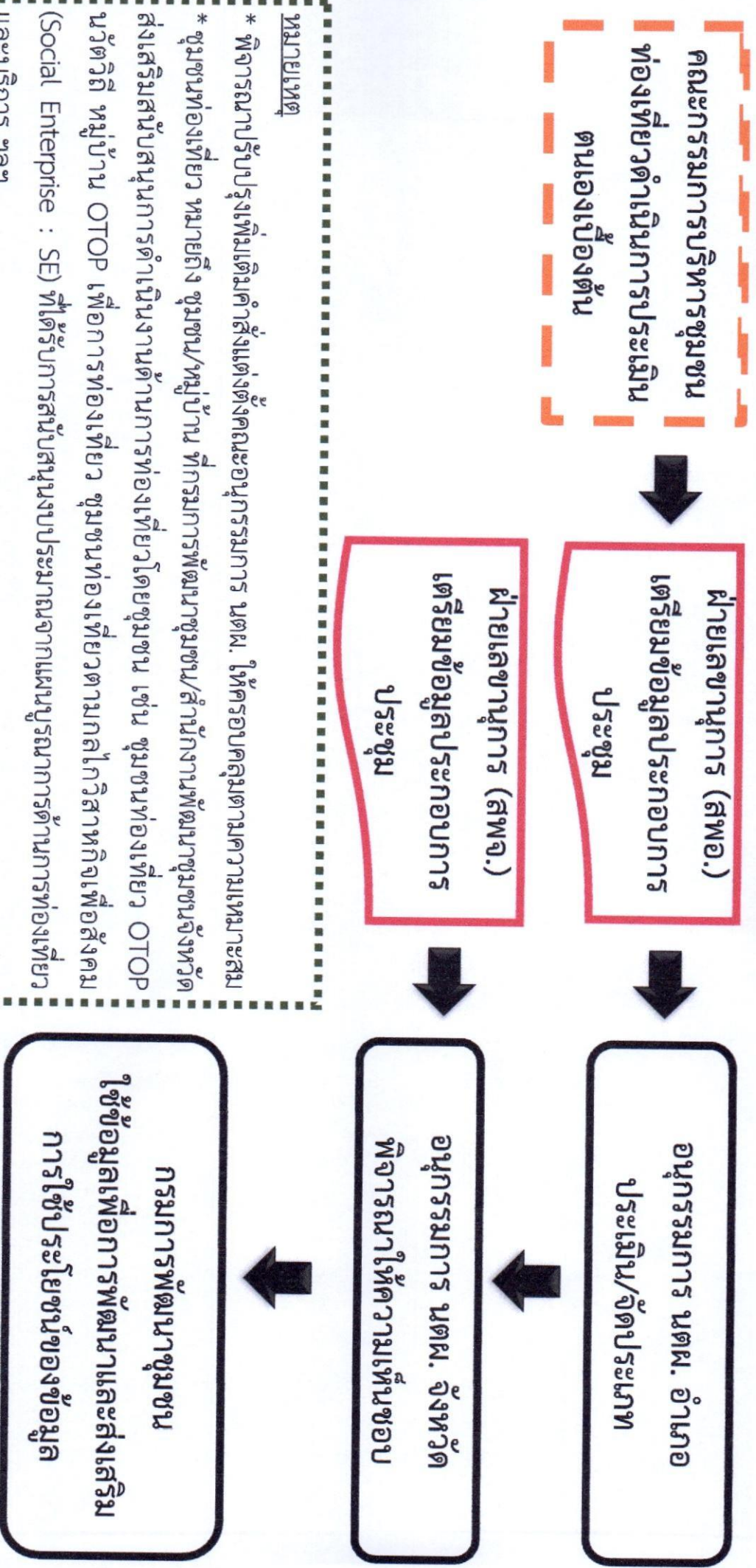
2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
<p>3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีจุดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว แผนที่ แผนที่ป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกและสะอาดของเส้นทางในชุมชน ห้องน้ำ เป็นต้น • มีบริการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ทั้งการเดินทางในชุมชน และการเดินทางเข้าออกชุมชน • มีที่พักในชุมชนหรือที่พักใกล้เคียงที่มาตรฐาน มีความสะอาดในการเลือกพัก • มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านของฝาก/ของระลึก ร้านค้าใกล้เคียง ที่พักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหารเครื่องดื่ม และสิ่งของที่จำเป็นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • สถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นจุดบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนที่ แผนที่ป้ายบอกทาง โปรแกรม แผนที่แจก ที่พัก การเดินทาง สินค้าและบริการในชุมชน รวมถึงช่องทางในการติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติม • ป้ายบอกทาง ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังชุมชน รวมถึงสถานที่ที่น่าสนใจ จุดบริการต่างๆ ในชุมชน • ความสะอาดและระเบียบเรียบร้อยของเส้นทางและภูมิทัศน์ในชุมชน • ห้องน้ำที่สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ และมีความสะอาด (รวมถึงห้องน้ำในร้านอาหาร หรือบ้านเรือนใกล้เคียงกับสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว) • ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเดินทางเข้าออกชุมชน และการเดินทางภายในชุมชน ได้แก่ รถโดยสาร รถยนต์รับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถสามล้อ รถราง จักรยาน เรือรับจ้าง เรือข้ามฟาก การบริการรถเช่า การบริการพาหนะที่เชื่อมโยงไว้เนืองกิจกรรมบริการอื่นๆ • ข้อมูลที่พักภายในชุมชน หรือที่พักภายนอกชุมชนที่มีความสะดวกในการเดินทาง ระยะทาง ระยะเวลาในการเดินทาง ที่สามารถเลือกพักได้โดยสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ รีสอร์ท โรงแรม ลานกางเต็นท์ ฯลฯ • ข้อมูลร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านของฝาก ร้านสะดวกซื้อ ร้านของชำในชุมชน หรือตู้กดเครื่องดื่มอัตโนมัติ ฯลฯ ซึ่งอยู่ในชุมชน หรือชุมชนใกล้เคียง ที่พักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้ออาหาร เครื่องดื่มของฝาก หรือสิ่งของจำเป็นอื่นๆ ได้

3. ด้านสินค้าและบริการ (20 คะแนน)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา	ข้อมูลอ้างอิง
<p>1) ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเฉพาะถิ่น เช่น ต้องใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรืออาหาร/ผลไม้ ที่โดดเด่นในพื้นที่ หรือของฝากที่แสดงถึงการได้มาถึงสถานที่นั้น ๆ เช่น โปสการ์ด/เสื้อ/แมกเน็ต ที่มีรูปสถานที่ท่องเที่ยว • ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและมาตรฐาน • ผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ ที่สามารถดึงดูดให้นักคนเข้าไปซื้อ ชมการผลิตที่ชุมชน มีจุดที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTOP ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน ที่มีความโดดเด่น แสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน โดยอาจใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรือเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา รวมถึงผลไม้ที่มีความโดดเด่นของพื้นที่นั้น หรืออาหารถิ่น หรืออาหารที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ • ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นมาเพื่อสื่อถึงเอกลักษณ์ของชุมชนท่องเที่ยว มีรูปหรือข้อความปรากฏอยู่บนสินค้า หรือพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นของที่ระลึก เช่น เสื้อ หมวก พวงกุญแจ โปสการ์ด แมกเน็ต แก้วเซรามิก สมุดที่ปกหุ้มด้วยผ้าพื้นเมือง ฯลฯ • ข้อมูลการรับรองคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เช่น OTOP 3 – 5 ดาว มผช. มาตรฐาน อย. เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ฯลฯ • ข้อมูลผลิตภัณฑ์ต้นตำรับสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปซื้อ หรือชมการผลิต ที่แหล่งผลิตในชุมชนได้
<p>2) บริการด้านการท่องเที่ยว (10 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีกิจกรรมบริการการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม/ประเพณี/ประวัติศาสตร์/วิถีชีวิต/ธรรมชาติ/ผจญภัย/นิเวศน์/เกษตร เป็นต้น รวมทั้งการจัดโปรแกรมรองรับนักท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อแจ้งเบาะาะขอมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง สามารถรองรับการติดต่อได้ทุกช่องทาง เช่น ช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย การประสานงานทางโทรศัพท์ 	<ul style="list-style-type: none"> • ข้อมูลกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น การพอรันร่าต้อนรับ การบายศรีสู่ขวัญ การนำชมเส้นทางไหว้พระ รรรางน้ำเที่ยว ล่องแพ พายเรือคายัค พายันันจรรย์านชมจุดต่างๆ ของเส้นทางในชุมชน การตีบาตรดอนเข้า การชมหิ่งห้อยยามค่ำคืน ฯลฯ • ข้อมูลบริการที่รองรับนักท่องเที่ยว เช่น นวดแผนไทย โยคะสแตย์ ฯลฯ • ข้อมูลกิจกรรมที่บรรจุไว้ในโปรแกรม หรือแพ็คเกจจกรท่องเที่ยวโดยชุมชน • ข้อมูลกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมผลิตสินค้า ร่วมทำอาหาร ร่วมดำนา/เกี่ยวข้าว เก็บผลไม้ แปรรูปอาหารท้องถิ่น เยี่ยมผ้าตัวมือ เพ้นท์เสื้อ/กระเป๋า ฯลฯ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำ ได้เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้นๆ และสามารถนำไปเป็นของที่ระลึกได้ • ข้อมูลที่แสดงช่องทางการติดต่อที่มีประสิทธิภาพ ปรากฏข้อมูลการประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยว โดยมีสื่อผู้ประสานงาน หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ หรือติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ฯลฯ เพื่อรองรับการแจ้งเบาะาะขอมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมบริการต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

หมายเหตุ

- * พิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ นตผ. ให้ครอบคลุมตามความเหมาะสม
- * ชุมชนท่องเที่ยว หมายถึง ชุมชน/หมู่บ้าน ที่กรรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนการค้าเนื้องานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยวตามกลไกวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนบูรณาการด้านการท่องเที่ยว และบริการ ฯลฯ

แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

ชื่อหมู่บ้าน รหัสหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

- ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว
- หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน (SE)

ด้าน	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวม	ระบุเหตุผลประกอบ
1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว	1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก	10			
	2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนและการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง	10			
	3) สถิตินักท่องเที่ยว	10			
	4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว	10			
	5) เครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสานนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน	10			
2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ความพร้อมขององค์กรและบุคลากร	10			
	2) การจัดระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว	10			
	3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว	10			
3. ด้านสินค้าและบริการ	1) ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น	10			
	2) บริการด้านการท่องเที่ยว	10			
รวม		100			ประเภท.....

หมายเหตุ กรณีเป็นชุมชนท่องเที่ยวประเภท C โปรดระบุความโดดเด่นเฉพาะทางดังนี้ (เลือกได้เพียง 1 ข้อ)

- 1.หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.บริหารจัดการกองทุนชุมชน
- 3.บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
- 4.เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย
- 5.ประเภทอื่นๆ โปรดระบุ.....

